

ЕТАПИ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФЕСОРА НАТАЛІ КУЗЯКІНОЇ

Ковальчук Г.В.

Одеський національний економічний університет

Стаття висвітлює наукову творчість відомого українського та російського літературознавця й мистецтвознавця ХХ століття Наталі Борисівни Кузякіної, вперше пропонує фаховий погляд на періодизацію дослідницької діяльності вченого. Авторка виділяє чотири етапи наукової праці Н. Б. Кузякіної, оперуючи хронологічно-біографічним і тематично-інтерпретаційним критеріями. Також чітко окреслює пошукові інтереси, жанри й інтелектуальні відкриття одного з провідних знавців української драматургії періоду Розстріляного Відродження, торкається проблем наукової методології, школи. Розвідка започатковує ґрунтовне, системне вивчення наукового життєпису Н. Б. Кузякіної в історії українського літературознавства.

Ключові слова: історія літературознавства, україністика, наукова біографія, метод, школа.

Постановка проблеми. Наталя Борисівна Кузякіна (1928–1994) – обдарований і надзвичайно працьовитий учений, якому, як і багатьом іншим чесним і сумлінним дослідникам із її покоління, доводилося важко торувати собі шлях у науку. Дитиною вона пережила війну й тюремне ув'язнення як ворог народу, а в час активної наукової творчості вимушена була мужньо відстоювати (навіть через політичний тиск виїхати в Росію) свій науковий інтерес до модерного українського театру 1920–1930-х років, до постатей репресованих Леся Курбаса, Миколи Куліша, до останнього – соловецького – пристанища багатьох українських діячів культури. Результатом її діяльності як літературознавця й мистецтвознавця стали, зокрема, низка монографій, які сьогодні є найбільшими авторитетами в кулішезнавстві, власне, й започаткували цей дослідницький напрям; системні огляди української драматургії й театру ХХ століття в контексті європейських тенденцій тощо. Вона була чи не єдиним науковцем, який у 1960–1980-х роках не полишав теми Розстріляного Відродження й не зраджував фахового, об'єктивного підходу до висвітлення проблеми. Таким чином, внесок Н. Б. Кузякіної в українську науку ХХ століття доволі помітний, хоч ім'я її й не розтиражоване, оскільки дослідниця послідовно займала ідеологічно неконформістську позицію. На сьогодні, проте, доля вченого все ще мало виписана – лише започатковуються намагання до ґрунтовного осмислення її наукового набутку, але цим шляхом варто обов'язково йти, щоб, по-перше, окреслити чіткий профіль вітчизняної науки про літературу й театр другої половини ХХ століття, по-друге, віддати данину пам'яті знаному вченому, по-третє, максимально зауважити дослідницькі відкриття Н. Б. Кузякіної і використати їх у подальшій інтерпретації близьких для неї і важливих для сучасної науки тем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукова діяльність Н. Б. Кузякіної до сьогодні осмислена дуже мало, хоч рух у цьому напрямку започатковано. Чималі зусилля до вирішення цієї проблеми з історії літературознавства й мистецтвознавства докладає кандидат філологічних наук, доцент В. П. Саєнко (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова), яка підготувала до друку і опублікувала біобібліографічний покажчик праць Н. Б. Кузякіної (Одеса, 2010) [3], книгу «Наталя Кузякіна : автопортрет, інтерв'ю, публікації різних літ, історія їх рецепції та інтерпретації, memoria» (Дрогобич, Київ, Одеса, 2010) [4], цілу низку статей [5 та ін.], організувала круглий стіл, присвячений науковій діяльності Н. Б. Кузякіної (Алушта, 2012). Окремі публікації про Н. Б. Кузякіну, зокрема, мемуарного характеру або як рецензії на її нововидані праці, запропонували Г. Білик, М. Васків, І. Волицька, Є. Генова, Д. Дроздовський, Т. Конончук, М. Коцюбинська, Л. Мороз, О. Рарицький та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас наукова постать дослідниці цілісно не представлена, її місце в історії науки виписане фрагментарно, окремі праці, як і архів у цілому, поки що не дійшли до широких дослідницьких кіл і не стали суспільним надбутком.

Мета статті. Наша стаття започатковує дискурс щодо наукової біографії Н. Б. Кузякіної. **Головною метою цієї роботи** є вироблення погляду на періодизацію творчого шляху дослідниці, вирішення основних етапів її пошукової діяльності, які допоможуть простежити особливості фахового становлення й розвитку вченого, динаміку її літературознавчих і театрознавчих інтересів, методологічну зорієнтованість та еволюцію. Відмітимо, що прямо цієї проблеми ще не порушували вітчизняні дослідники, окремі розмислювання щодо неї знаходимо в статті М. Васківки «Загальнолюдські естетичні цінності й національна своєрідність витворів мистецтва у науковому доробку Наталі Кузякіної» [1].

Виклад основного матеріалу. Спираючись на «Автобіографію» [4, с. 505], «Автопортрет» [4, с. 28–33] Н. Б. Кузякіної та інші публікації, які містять авторські свідчення та об'єктивні твердження сучасників (студентів, колег, послідовників, родичів) про неї, можемо вибудувати доволі точний життєпис науковця, у якому, бачимо, понад 45 років – 1948–1994 – присвячено дослідницькій праці. Водночас ретельно укладений біобібліографічний покажчик праць Н. Б. Кузякіної [3] фіксує 135 її прижиттєвих публікацій, поміж яких є окремі книжкові видання, публікації в збірниках, журналах, газетах, рецензії та наукове редагування.

Керуючись хронологічно-біографічним (що включає географічний підхід) і тематично-інтерпретаційним критеріями, вирізняємо 4 **посутньо споріднені етапи (періоди) наукової творчості Н. Б. Кузякіної**, котрі цілком відображають її еволюцію як дослідниці, мають свої характерні ознаки й теми: 1) рання творчість часу навчання в аспірантурі та перших кроків як науковця в ізмаїльський період життя (1948–1955); 2) одеський період життя і творчості (1956–1961); 3) київський період життя і творчості (1962–1972); 4) лєнінградський період життя і творчості (1973–1994).

Так, упродовж 1948–1955 років, коли Н. Б. Кузякіна лише починає свою наукову дорогу і визначається з тематичними інтересами й галузями літературознавчого студювання, її творчий надбوتок складають: *книга* «Любомир Дмитерко: літер.-крит. очерк» (Київ, 1951), *кандидатська дисертація і автореферат* «Становлення української советської драматургії (1917–1934 гг.)» (Ізмаїл, 1952), *стаття* «Народність літератури» в журналі «Література в шк.» (1955), *три газетні статті* – «Поети революційної Угорщини» («Літ. газета», 1950), «Видаючийся реаліст: [до 45-х роковин смерті

І. К. Тобілевича (Карпенка-Карого)] («Придунайська правда», 1952), «Проблема національної форми в літературі» («Літ. газета», 1955), *чотири рецензії* – цікаво, що на різножанрові й різноформатні видання: «Оповідання Яна Дрди: [про збірник оповідань «Німа барикада»]» («Рад. Україна», 1950), «Більше творчого неспокою: [про збірку віршів С. Крижанівського «Під зорями радянськими»]» («Вітчизна», 1951), рецензія на вишівський підручник: Абрамович Г. Л. Введение в литературоведение / Г. Л. Абрамович. – М.: Учпедгиз, 1953. – 318 с. («Література в шк.», 1954), рецензія «Грунтовне дослідження» на монографію: Сурков Е. К. А. Тренев / Е. Сурков. – М.: Сов. писатель, 1953. – 429 с. («Жовтень», 1954).

Засвідчені 11 праць показують, що молода дослідниця цікавиться передусім новітнім українським письменством (сучасна поезія, драматургія) і приміряє до себе фах історика літератури й літературного критика; разом із тим її інтерес викликає російська, угорська, чехословацька література першої половини ХХ століття; ще одним напрямком наукових пошукувань стає теорія літератури: це підтверджують роздуми над проблемами народності й національного в художньому слові, жанровий підхід у дисертаційній роботі, аналіз підручника з основоположної теоретичної дисципліни для студентів-філологів. М. Васьків справедливо додає в працях Н. Б. Кузякіної цього періоду прояви соціологічного учінства, підлягання диктату офіційно, домінування ідеології над естетикою, послугування «загальноімперською мовою», хоч одночасно і схвалює «тонке відчуття поезії, розуміння сутності літературного твору, ґрунтовне володіння науково-теоретичною термінологією і вміле застосування його на практиці», «ерудицію, відчуття естетичного на рівні підсвідомості й уміння глибоко аналізувати художні твори» [1, с. 298–299].

Н. Б. Кузякіна й сама через спогади деталізує той свій ранній період наукової творчості: як непросто їй було вчитися в аспірантурі на інтелектуально вихолощеній у роки репресій кафедрі української літератури Київського університету (та ще й після закінчення російського відділу); як змушена була методологічно втискувати себе в русло марксистської методології й писати дисертацію з фактично «неможливої» теми – «Становлення української радянської драматургії (1917–1934)», «адже у ворогах і репресованих значилися саме ті, що й творили тоді драматургію: М. Куліш, І. Микитенко, М. Ірчан; «забуті» І. Дніпровський та Я. Мамонтов» [4, с. 30–31]. А втім, 1952 року вона стає кандидатом філологічних наук і починає працювати (до 1956, коли переїжджає разом із літературним факультетом до Одеського державного університету) завідувачем кафедри літератури Ізмаїльського вчительського інституту. Викладацька робота, активне фахове спілкування пришвидшують її наукове дорослішання.

Другий, одеський, період життя й творчості (1956–1961) Н. Б. Кузякіної – роки сумнівів і переоцінки цінностей, але він чітко окреслює її духовні інтенції й слугує натхненним стартом для подальшої інтелектуальної самореалізації. Вона світоглядно дорослішає після ХХ з'їзду КПРС – із початком «відлиги» (1956–1964), по-іншому самоозначається як науковець, ставлячи собі за мету «тримати лінію» знижених у 1930-х роках українських учених, об'єктивно висвітлювати творчість обдарованих літераторів із покоління Розстріляного Відродження, чітко стає на позицію національно свідомої, мужньої української інтелігенції доби шістдесятництва. За ці кілька років у її набуток з'являються 10 нових праць: *одна монографія* – «Нариси української радянської драматургії. Ч. 1 (1917–1934)» (Київ, 1958),

самокритиці; дві статті в наукових збірниках – «Проблеми національної форми в літературі» («Віщеньня укр. літератури в шк.», Київ, 1956), «Любомир Дмитерко» (розлога стаття за її попереднім нарисом, «Літературні портрети: крит.-біограф. очерки», Київ, 1960), *дві журнальні статті* – «Стиль письменника» («Література в шк.», 1956), «Высокий полдень: к 50-летию Л. Дмитерко» («Сов. Украина», 1961), *три газетних публікації* – «Деякі підсумки практичних занять: [про практ. й семін. заняття в курсі літ.]» («За наук. кадри», 1956), «Спекуляція на спекуляції: [про постан. п'єси О. Штейна «Заплатаний вузол» у Російському драм. театрі ім. Іванова, Одеса]» (у співавт. з О. В. Флоровською; «За наук. кадри», 1957), «Кохання є: велике, правдиве, чисте» («Комсом. плем'я», 1959), *дві рецензії* – на вишівський підручник: Введение в литературоведение / Л. Щепилова. – М.: Учпедгиз, 1956. – 318 с. («Література в шк.», 1956) і «Потрібна книга», рецензія на книгу: Українська драматургія за сорок років / Є. І. Старинкевич. – К.: Вид-во АН УРСР, 1957. – 115 с. («Рад. літературознавство», 1958).

Із переліку праць видно, що Н. Б. Кузякіна залишається вірною своєму науковому профілю й інтересам: як історик літератури, продовжує вивчати українську новітню драматургію, простежує її історичний генезис, увиразнює авторське бачення творчої постаті Л. Дмитерка; як теоретик літератури, цікавиться національними вимірами художнього слова, стилем письменника. Разом із тим зауважуємо, що літературно-критична діяльність на цьому етапі в дослідниці не вельми продуктивна (крім наукового рецензування), але з'являється новий жанр театральної рецензії, який пізніше стане одним з улюблених у контексті її дедалі зростаючого інтересу до театру. Новим у доробку науковця є й навчально-методична продукція, підготовкою якої мусила займатися як викладач, але сприймала цей обов'язок з охотою. Ще одним несподіваним напрямком творчої реалізації Н. Б. Кузякіної стає публіцистика – виступ у жанрі «цікавою літературознавства» з морально-етичним акцентом на шпальтах газет, як ось зі статтею про кохання М. Куліша. Зауважимо, що публіцистичний компонент у науковому викладі дослідниці практично завжди помітний і може розцінюватися як один із моментів її дискурсивної самопрезентації. Це дало підстави науковцеві Т. Конончук говорити про «органічне поєднання» в працях Н. Б. Кузякіної «літературознавчих принципів із засобами творення публіцистичних текстів» [2, с. 329], розцінювати такий прийом як крок до широкої аудиторії.

Методологічні зрушення в працях дослідниці на цьому етапі творчості помічає і М. Васьків: від соціологічного підходу до аналізу творів вона поступово визволяється, часто засвідчуючи наукову й життєву сміливість – в дослідженні «імен і творів, які суворо не рекомендувалося згадувати, а якщо згадувати – то тільки у негативному контексті» [1, с. 300]. Н. Б. Кузякіна дедалі проникливіше ставиться до реалій суспільно-політичної ситуації в Україні й можливостей свого фаху, намагається йти вглиб науки, розробляє жанри монографії, нарису, літературного портрета, посібника, методичних рекомендацій, наукової і публіцистичної статті, наукової і театральної рецензії.

Звісно, що, як і більшість українських шістдесятників, науковець прагне до активного творчого життя, а це означає – до Києва. Так з'являється ідея повернення в рідне місто, в столицю, хоч Одеса дала їй дуже багато, і насамперед – незрадливу любов до М. Куліша, працю про якого вона тут активно і плідно пише. Тож **третій** (київський) період наукової творчості дослідниці мав стати її високим злетом, адже почувалася готовою до серйозної праці й жадала

нею займатися. Однак його часові рамки – 1962–1972 роки – багато про що говорять, а найперше – про боротьбу тоталітарного режиму з інакомислячими, про репресії щодо інтелігенції, яка виявляла опозиційне налаштування до системи. Поповнити ряди дисидентів доведеться й мужній жінці-вченому.

Та все ж за це плідне десятиліття їй вдалося опублікувати 40 праць, із яких – чотири монографії: «Драматург Микола Куліш: літературно-критичний нарис» (Київ, 1962), «Нариси української радянської драматургії. Ч. 2 (1935–1960)» (Київ, 1963), «Драматург Іван Кочерга. Життя. П'єси. Вистави» (Київ, 1968), «П'єси Миколи Куліша: літературна і сценічна історія» (Київ, 1970); *автореферат докторської дисертації* «Драматург і театральний критик Іван Кочерга» (Київ, 1969); *три статті в наукових збірниках; одинадцять статей у наукових журналах; одинадцять газетних публікацій; чотири рецензії*.

Увага науковця в постсталінське десятиліття традиційно привернута до найяскравіших постатей українських драматургів ХХ ст. (М. Куліша, І. Кочерги, І. Дніпровського) й особливостей генези драматургічного жанру в Україні цього періоду; до зв'язку з театром вітчизняних класиків І. Франка, Лесі Українки; літературного та сценічного життя драматичних творів М. Куліша й І. Кочерги; еволюції українського театру від кінця ХІХ ст. до новітнього часу, зокрема до «Березоля», Харківського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка, долі знаних майстрів сцени (як-от Л. Геккебуш); зарубіжних театральних осередків (англійського, російського, французького та ін.); художньої специфіки драматичних творів у цілому і різноманітних режисерсько-сценічних підходів до їх утілення; театального репертуару сучасності. Новими (або вперше засвідченими через публікації) в науковій творчості Н. Б. Кузякіної цього періоду стають звернення до мемуаристики й епістолярію. Свої напрацювання дослідниця здебільшого викладає через монографічний жанр нарису (літературно-критичного, історичного) й літературного портрета, через наукові статті, наукові й театральні рецензії. Крім того, вона нарешті виходить на європейську арену, вміщуючи дві статті в польських виданнях. Важливо відмітити, що деякі підготовлені науковцем матеріали, на жаль, не побачили тоді світу; а ще наприкінці 1960-х років призвище авторки подеколи просто знімалося з друків, з колективних праць, що стало наслідком посилення ідеологічного тиску на неї.

М. Васків про цей етап творчості Н. Б. Кузякіної пише із захопленням: «...праці 1960-х років про творчість і постановки п'єс М. Куліша, без сумніву, стали класикою вітчизняного літературно-і театрознавства і вершинним здобутком кулішезнавства <...>. Дослідниця проймається ідеями українського національного відродження 20–30-х років, починає дивитися на українську літературу не як холодний обсерватор, а як закохана в об'єкт дослідження поетеса» [1, с. 301]. Літературознавець підкреслює, що Н. Б. Кузякіна набуває методологічного фундаментування, максимальної об'єктивності й сягає творчих висот. Але зацікавлення «націоналістичним» художнім матеріалом і надто вільне інтерпретування соціалістичного методу й визнаних авторитетів, як-от драматург О. Корнійчук (польська публікація «Народжена революцією»), зумовили нищівний тиск на вченого, звільнення її з посади наукового співробітника відділу театрознавства Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР, по суті, закрили всі двері перед Н. Б. Кузякіною в Україні, через що вона змушена була покинути Батьківщину.

Четвертий, ленінградський, період життя і творчості Н. Б. Кузякіної – 1973–1994 роки – час

вимушеного примирення з реальністю й намагання зберегти власну інтелектуальну самоцінність у ситуації ідеологічного тиску. Український учений, вона, росіянка за паспортом, виїжджає до Росії, послуговується тільки російською мовою (україномовні розвідки з'являються аж у роки «перебудови», фактично – з 1988-го), працює на посаді професора кафедри історії російського і радянського театру Ленінградського державного інституту театру, музики та кінематографії імені М. К. Черкасова (нині Санкт-Петербурзька театральна академія) – на розбудову російської науки та культури, однак – у контексті радянських союзних можливостей – обирає для своїх досліджень офіційно афішований, але непопулярний, «некар'єрний» сегмент національних культур: здебільшого вивчає драматургію і театр України, Естонії, Латвії, Литви.

За двадцять років професор Н. Б. Кузякіна публікує близько 70-ти праць, з-поміж яких – сім книг: «Украинская драматургия начала XX века. Пути обновления: (на материале драм Леси Украинки): учеб. пособ.» (Ленинград, 1978), «Лесь Українка и Александр Блок: литер.-крит. очерк» (Київ, 1980), «Становление украинской советской режиссуры (1920 – нач. 30-х гг.): учеб. пособ.» (Ленинград, 1984), «Режиссеры эстонского театра 50–70-х годов: (В. Пансо) : лекция» (Ленинград, 1986), «Режиссура театра «Ванемуйне» 50–70 годов: лекция» (Ленинград, 1988), «Архівні сторінки...: [про долю укр. письмен. М. Куліша, М. Хвильового, І. Дніпровського та стосунки між ними]» (Київ, 1992), «Theatre in the Solovki Prison camp» (Luxembourg, 1995); *одинадцять статей у наукових збірниках, тридцять статей у журналах, двадцять газетних дописів, виступає як редактор-упорядник і рецензент видань*.

У ці десятиліття науковець не зраджує своєї магістральної теми – історії української драматургії ХХ ст., умасштабює її заглибленням у творчість Лесі Українки й компаративним прочитанням мисткині в зіставленні з О. Блоком, однак провідним пошуковим напрямом залишаються і надалі життя та творчість М. Куліша й Л. Курбаса, чимало уваги приділяється І. Дніпровському й І. Кочерзі. Водночас вона употужнює свої літературознавчі відкриття як театрознавець, дослідник сценарно-режисерської майстерності й цим досягає цілісного бачення феномена української драми ХХ століття в інонаціональному жанровому контексті; ґрунтовно випишує історію української радянської режисури й репертуарно-постановного життя низки новітніх вітчизняних театрів тощо. Усе це крок за кроком наближає авторку до написання однієї з найвагоміших книг її життя – «Театру на Соловках. 1923–1937», що стала даниною пам'яті тим, про кого вона (з різних причин) не змогла правдиво сказати раніше у своїх драматургічних студіях, але після краху СРСР уже частково презентувала в мемуарному виданні «Архівні сторінки...». Зазначимо, що, працюючи над цими двома книгами, Н. Б. Кузякіна на межі 1980–1990-х років «іде на Соловки, в ґулагівські архіви, як тільки з'явився доступ до них», не обмежуючись загальною інформацією, «жадібно» переписує «все, що відкривалося про українських і неукраїнських письменників, режисерів, акторів, музикантів та ін.» [1, с. 301].

Помічаємо, що на завершальному – найбільш розлогому в часі й найбільш продуктивному – етапі своєї наукової творчості Н. Б. Кузякіна постає в основному в дослідницьких іпостасях історика літератури, історика театру, театального критика, подеколи звертається до компаративістики, джерелознавства; виступає з монографіями, навчальними посібниками, друками лекцій, науковими статтями, театральними рецензіями; стає публікатором-упорядником низки письменницьких епістолярних і

художніх текстів, пише до них передмови й післямови. Якщо раніше її напрацювання друкувалися здебільшого в Україні, зрідка в Польщі й Росії, то наразі основна їх маса виходить у російській періодиці, а з другої половини 1980-х рр. вони активно публікуються в Україні, зрідка в Естонії, Канаді, Люксембургу.

Уже після смерті науковця виходять друком три монографічні праці: «Театр на Соловках. 1923–1937» (Санкт-Петербург, 2009), «Наталя Кузякіна: автопортрет, інтерв'ю, публікації різних літ, історія їх рецепції та інтерпретації, memoria» (Дрогобич – Київ – Одеса, 2010), «Траєкторії долі» (Київ, 2010); три журнальні статті. Вони засвідчують увагу до творчого доробку науковця, затребуваність її відкриттів як ґрунтовних, високопрофесійних, етапних для вітчизняного літературо- й

театрознавства, про що, зокрема, справедливо пише М. Васьків: «Наукова спадщина Наталі Борисівни Кузякіної є золотим фондом українського літературознавства, тому її життєве і духовне зростання вже з цієї однієї причини є дуже цікавим і важливим для сьогоденних літературознавців і театрознавців» [1, с. 297].

Висновки і пропозиції. Переконані, що літературознавча й мистецтвознавча спадщина Н. Б. Кузякіної мусить бути системно вивчена, а життєпис науковця – об'єктивно сформований і донесений до широких суспільних кіл як складник історії українського дослідництва, приклад професійної сумлінності й чесності. Також варто подбати про архів науковця, який нині знаходиться в її сина Б. Г. Кузякіна в Санкт-Петербурзі, але має повернутися туди, де впокоївся прах дослідниці, – в Україну.

Список літератури:

1. Васьків Н. Загальнолюдські естетичні цінності й національна своєрідність витворів мистецтва у науковому доробку Наталі Кузякіної: [Круглий стол: професор Кузякіна Н. Б. – исследователь украинского возрождения XX века: к проблеме украинско-русских литературных связей] / М. С. Васьків // И. С. Шмелев и писатели литературного зарубежья: XX Крымские международные Шмелевские чтения. Сборник научных статей международной конференции 15–19 сентября 2011 г. – Алушта: Антикава, 2012. – С. 297–309.
2. Конончук Т. Одеса в житті і творчості Миколи Куліша в інтерпретації Наталі Кузякіної [Круглий стол: профессор Кузякіна Н. Б. – исследователь украинского возрождения XX века: к проблеме украинско-русских литературных связей] / Т. І. Конончук // И. С. Шмелев и писатели литературного зарубежья: XX Крымские международные Шмелевские чтения. Сборник научных статей международной конференции 15–19 сентября 2011 г. – Алушта: Антикава, 2012. – С. 328–336.
3. Наталя Борисівна Кузякіна. Біобібліографічний покажчик літератури: Вид. 2-е, випр. і доп. / Упоряд. Л. М. Бур'ян; наук. кер. В. П. Саєнко; ред. І. С. Шелестович. – Одеса: РВ ОДНБ імені М. Горького, 2010. – 38 с. – (Серія «Вчені Одеси», вип. 40).
4. Наталя Кузякіна: автопортрет, інтерв'ю, публікації різних літ, історія їх рецепції та інтерпретації, memoria / упоряд. В. П. Саєнко; НАН України, Ін-т літератури імені Т. Г. Шевченка; Одеський нац. ун-т імені І. І. Мечникова. – Дрогобич; К.; Одеса: Відродження, 2010. – 576 с.: фото.
5. Саєнко В. Соловечка тема в науковій спадщині Наталії Кузякіної / В. П. Саєнко // Слово і Час. – 2012. – № 8. – С. 66–74.

Ковальчук Г.В.

Одесский национальный экономический университет

ЕТАПЫ НАУЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРОФЕССОРА НАТАЛИИ КУЗЯКИНОЙ

Аннотация

Статья рассматривает научное творчество известного украинского и российского литературоведа и искусствоведа XX века Наталии Борисовны Кузякиной, впервые формирует профессиональный взгляд на периодизацию исследовательской деятельности ученого. Автор выделяет четыре этапа в научной работе Н. Б. Кузякиной, оперируя хронологически-биографическим и тематически-интерпретационным критериями. Также четко описывает исследовательские интересы, жанры, интеллектуальные открытия одного с ведущих знатоков украинской драматургии периода Расстрелянного Возрождения, касается проблем научной методологии, школы. Работа дает начало глубокому, системному изучению научной биографии Н. Б. Кузякиной в истории украинского литературоведения.

Ключевые слова: история литературоведения, украинистика, научная биография, метод, школа.

Kovalchuk H.V.

Odessa National University of Economics

STAGES OF SCIENTIFIC ACTIVITY OF PROFESSOR NATALIA KUZYAKINA

Summary

This paper highlights the scientific creativity of the famous Ukrainian and Russian literary and art critic of the 20th century Natalia Borysivna Kuziakina, offers professional opinion on periodization of research activity of scholar for the first time. The author identifies four stages of scientific work of N. B. Kuziakina, operating chronological and biographical and thematic and interpretational criteria. Also clearly defines research interests, genres and intellectual discovery of one of the leading experts in drama of Ukrainian Executed Renaissance period, touches upon issues of scientific methodology and schools. The paper initiates a thorough, systematic study of scientific biography of N. B. Kuziakina in the history of Ukrainian literature.

Keywords: history of literature, Ukrainian studies, scientific biography, method, school.